

* **Jordbruksoppgjøret**

Glad, men ... – Jeg er ikke fornøyd med innholdet i avtalen, men er likevel glad for at det ble en avtale. Det ville vært alvorlig for hele forhandlingsinstituttet om det ikke ble det, sier Willy Finnbakk,

Tar fra de mange og små

Årets jordbruksoppgjør gir mer til store bønder enn til de små. Men også blant de ganske store spiser utgiftene mye.

En melkebonde med 54 årskyr skal få en inntektsvekst på 18.000 kroner, mens en som har 14 årskyr får 3900 kroner.

– Det følger trenden fra i fjor, det tilgodeser dem med stor drift på bekostning av de små. Det synes vi ikke er noe bra, det er viktig å ha landbruk i hele landet, sier Inger Johanne Bligaard, nestleder i TYR (landsomfattende

medlemsorganisasjon for norske storfekjøttprodusenter).

Landbruk i hele landet

Bligaard mener det i store deler av landet ikke er mulig å drive landbruk i stor skala.

– På store deler av Vestlandet og i Nordland er ikke terrenget egnet for det. Det er også høyere kostnader, for eksempel til trans-

port. En styrking av de store på bekostning av de små, vil føre til at landbruket blir konsentrert i noen deler av landet, sier hun.

Grise godt?

Også for svin slår oppgjøret bedre ut for store enn små produsenter. Svinebønder skal ha en økt inntekt på 23.300 kroner, men mister et tilskudd på 13,1 millioner kroner i såkalt strukturtilskudd. Dette er regnet ut fra det som kalles et referansebruk, altså et teoretisk bruk for å regne ut gjennomsnittlig inntektsøkning. For svinebønder legges det til grunn at de også driver

med korn. Det er ikke en uvanlig kombinasjon, men gjelder langt ifra alle. For en bonde som bare driver med korn er inntektsveksten på 12.300 kroner, altså er en betydelig del av den økte inntekten til svinebonden egentlig en økt

inntekt som kornbonde.

– Det er viktig å understreke at lønnsomheten i modellen er sterkt påvirket av kornøkningen, sier Asbjørn Schjerve, organisasjonssjef i Norsvin.

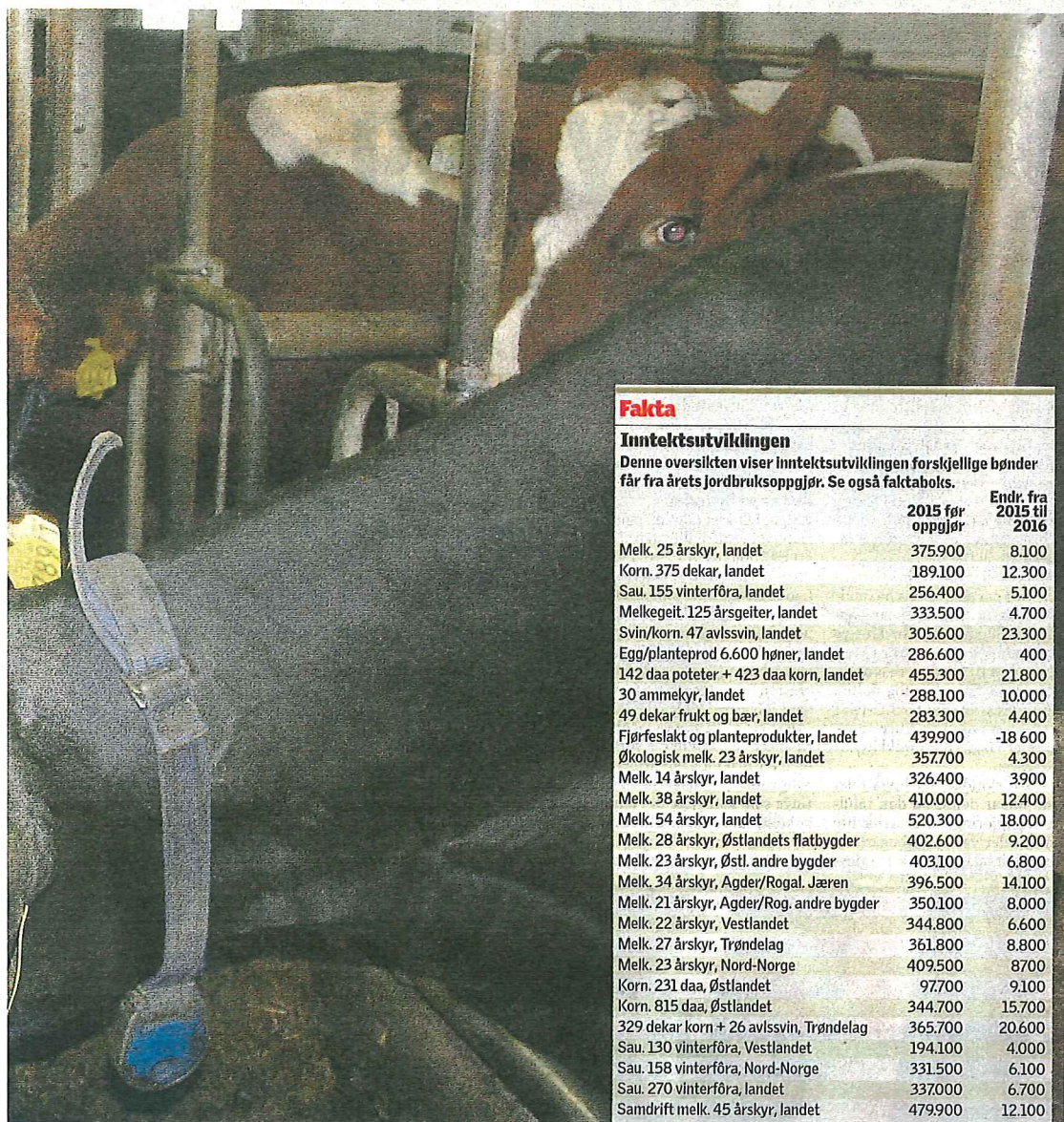
Alle svinebønder får en økning

KOSTNADSVEKST

«Vi sitter igjen med 9 øre netto i økt målpris. Resten blir borte i økte kostnader.»

ASBJØRN SCHJERVE
ORGANISASJONSSJEF I NORSVIN

melke- og grisebonde.

Fakta

Inntektsutviklingen

Denne oversikten viser inntektsutviklingen forskjellige bønder får fra årets jordbruksoppgjør. Se også faktaboks.

	2015 før oppgjør	Endr. fra 2015 til 2016
Melk. 25 årskyr, landet	375.900	8.100
Korn. 375 dekar, landet	189.100	12.300
Sau. 155 vinterföra, landet	256.400	5.100
Melkegeit. 125 årsgeliter, landet	333.500	4.700
Svin/korn. 47 avlssvin, landet	305.600	23.300
Egg/planteprod 6.600 høner, landet	286.600	400
142 daa poteter + 423 daa korn, landet	455.300	21.800
30 ammekyr, landet	288.100	10.000
49 dekar frukt og bær, landet	283.300	4.400
Fjærfeslakt og planteprodukter, landet	439.900	-18.600
Økologisk melk. 23 årskyr, landet	357.700	4.300
Melk. 14 årskyr, landet	326.400	3.900
Melk. 38 årskyr, landet	410.000	12.400
Melk. 54 årskyr, landet	520.300	18.000
Melk. 28 årskyr, Østlandets flatbygder	402.600	9.200
Melk. 23 årskyr, Østl. andre bygder	403.100	6.800
Melk. 34 årskyr, Agder/Rogal. Jæren	396.500	14.100
Melk. 21 årskyr, Agder/Rog. andre bygder	350.100	8.000
Melk. 22 årskyr, Vestlandet	344.800	6.600
Melk. 27 årskyr, Trøndelag	361.800	8.800
Melk. 23 årskyr, Nord-Norge	409.500	8.700
Korn. 231 daa, Østlandet	97.700	9.100
Korn. 815 daa, Østlandet	344.700	15.700
329 dekar korn + 26 avlssvin, Trøndelag	365.700	20.600
Sau. 130 vinterföra, Vestlandet	194.100	4.000
Sau. 158 vinterföra, Nord-Norge	331.500	6.100
Sau. 270 vinterföra, landet	337.000	6.700
Samdrift melk. 45 årskyr, landet	479.900	12.100

FOTO: BJARNE BEKKEHEIM AASE

NOTERT

FOTO: MARIANN TVETE

På kryss og tvers: Norske bønder krysskøyrer for mange millioner.

ARBEIDSLIV

Bønder bruker millioner på kjøring

* Norske bønder krysskøyrer for mange millioner, viser ein fersk rapport. Køyringa er ein konsekvens av at bønder har jorde langt frå garden. Det er Norsk landbruksrådgiving Namdal som har sett på det dei kallar den unødvendige køyringa til bøndene, og Namdals-avisa har omtala rapporten.

Den såkalla krysskøyringa kjem som følge av at mange bønder må leige jord, og den jorda dei leigar ligg til dels langt unna garden. For å pleie jorda og hauste, må dei køyra langt. På veg til og frå møter dei andre bønder i same ærend, difor namnet krysskøyring.

– Vi har forsøkt å rekne på kor mykje pengar norsk landbruk totalt taper, utan å klare det. Årsaka er at det er så mange variablar. Men det er snakk om millionar av kroner, seier Borgny Grande, som har vore prosjektleiar for rapporten til lokalavisa. ©nationen.no

LUFTFART

Flystreiken førte til færre reisende

* Antall passasjerer på innlandsflygninger falt med nesten 4 prosent som følge av flystreiken i vinter.

Antall passasjerer på innlandske flygninger falt med 3,9 prosent til drøyt 3,7 millioner i første kvartal sammenlignet med samme periode i fjor, viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

Antall passasjerer på utenlandske flygninger steg marginalt, med 0,3 prosent, til godt over 4,4 millioner. ©NTB

VEIARBEID

Elbiler kastes ut av kollektivfeltet

* Elbiler stenges ute fra kollektivfeltene på Ring 3 i Oslo under oppgraderingen av flere tunneler som starter 1. juni.

Statens vegvesen har isteden valgt å prioritere framkommelighet for buss og nødetater forbi anleggsområdene på ringveien.

Også på E18 blir det innskrenkede muligheter for elbilførere til å benytte seg av kollektivfeltene. ©NTB

gir til de store og få

på 70 øre i målprisen for et kilo svinekjøtt. Schjerve sier det meste av dette blir borte i økte kostnader.

– Jeg har regnet ut at vi sitter igjen med 9 øre netto i økt målpris. Resten blir borte i økte kostnader, sier han.

Den viktige forskjellen på små og store svinebønder i dette oppgjøret er at det såkalte strukturtilskuddet forsvinner. Dette er et særlig tilskudd bonden får for de første 35 purkene. Alle svinebønder får det, men det er en mye større del av økonomien for de små enn de store. Tall fra Norsvin viser at 38,7 prosent av svinebøn-

dene har 30 eller færre griser. 71,2 prosent har 50 eller færre.

– Dette er et signal vi liker veldig dårlig. 7,2 prosent av bøndene som hadde purker sluttet i fjor, veldig mange av dem i deler av landet der landbruket er på vei ned, sier Schjerve.

Hvilestjær

Willy Finnbakk i Time kommune på Jæren har 75 melkekyr og 50 purker, noe som gjør ham til en ganske stor gårdbruker etter norske forhold. For ordens skyld: Willy Finnbakk har tidligere vært styreleder i Norsvin.

– Dette er ingen ting å juble for. Jeg regner med å gå omtrent i null.

– Men både som svinebonde og relativt stor melkebonde burde du komme godt ut i årets oppgjør?

– Jeg burde jo det, men vi har

en kostnadsøkning. Veldig mye forsvinner der. Jeg har ikke regnet på det enda, men jeg tviler på at det gir noe stort utslag, sier han.

STIAN EIDE

stian.eide@nationen.no

Fakta

Inntekt per årsverk

* Inntekten er regnet ut fra såkalte referansebruk. Disse brukene er teoretiske gårder, hvor forskjellige forutsetninger er lagt inn. Dette kan for eksempel være et gitt antall dyr,

eller at en bonde driver med både korn og svin.

* Veksten forutsetter til grunn blant annet lavere rente, og at bøndene effektiviserer driften.